

Kino a Angelika, markýza andělů

Na nástěnce před hospodou visel plakát. Barevný, trochu pomačkaný, přicvaknutý rezatými připínáčky:

„Angelika, markýza andělů – dnes ve 20:00 hodin na koupališti“

Pod tím někdo tužkou dopsal: „Po představení tombola. Hlavní cena – patent na rozum.“

Vesnice se chystala, jako by měl přijet prezident.

Ženské se načančaly, vytáhly ze skříní sukně, co měly naposledy na pouti. Na hlavy natáhly šátky, nebo naopak odložily šátky, aby bylo vidět natupírovaný účesy, co se dělaly hodinu před zrcadlem. Chlapi rovnou z hospody, půllitr v jedné ruce, druhou si cákli voňavkou po holení. Někteří si dokonce dali čistý košile, ale kalhoty měli pořád od hnoje.

Kino se promítalo v místním parku u betonové nádrže, „koupaliště“. Dřevěné lavice vrzaly, když si někdo sedl, opona byla sešité prostěradla z obecního bytu. Pojízdné kino byla stará otlučená dodávka, co objížděla okolní vesnice. Nad hlavami visel jediný reflektor, co občas zablikal, jako by i on měl strach z toho, co se bude promítat.

Promítač Ferdinand byl jako vždy od rána nalitý. V kabině měl dvě bedny filmových kotoučů. Jedna Angelika, druhá cosi, co mu přivezl bratranec z Itálie: pásy bez českých titulků, na krabici jen fixou načmáráno „Eros 1974“. Kotouče se mu pomíchaly, protože Franta usnul s hlavou na stole, a když se probрал, tak už nevěděl, co je co. Smrděl potem, benzínem a rumem – a celé kino bylo v jeho rukou.

Zhaslo se. Projektor zakašlal, jako když startuje zeton v zimě. V parku to ztichlo, všichni čekali na šlechtické plesy a francouzské zámky.

A najednou: disco hudba, kníratý chlap v kožených kalhotách, ženská s prsy jak dva bochníky chleba z Hlavenky. Kamera se kymácela, barvy křičely.

„Tohle je Angelika?“ vyjekla učitelka Pokorná, co si extra kvůli kinu nalakovala nehty na červeno. „To je Angelika, jak ji Bůh stvořil!“ zachechtal se Lojza a mával čepicí.

Děcka v první řadě otevřely oči jako tenisáky. Ženské nadávaly, ale nikdo nevstal. Chlapi hučeli jak roj včel, někdo tleskal do rytmu hudby. Vzadu se ozvalo: „Dej tam hlasitěji, ať to slyší i farář!“ – a smích se převálil lavicema.

Hlava se postavil před filmové plátno, roztáhl ruce a začal nahlas tlumočit děj, jakoby to byla opravdová historická romance:

„A zde markýza odjíždí na dvůr krále. Jen si předtím musí vyžehlit kožené kalhoty svého rytíře a pořádně ho vyblafnout.“

„Bravo!“ zakřičel někdo zezadu a hodil na dodávku prázdného lahváče.

Miluše se zakryla kapesníkem, ale pořád škvírou mezi prsty sledovala, co se děje. „To je hanba,“ šeptala, ale nikdo jí nevěřil, protože jí tváře hořely červeně jako maják. Jedna ženská jí pošeptala: „Ty koukáš víc než já!“ – a obě se začaly chichotat jak školačky.

Ferdinand v promítací dodávce zuřivě kroutil klikou, pás se zamotal, chvíli se na plátně objevila jen bílá tma, ale za pár vteřin už zase jela další scéna – ještě šílenější než ta předchozí. Ferdinand to vzdal, nalil si dalšího panáka a sedl si k oknu, odkud se díval na lidi. „Aspoň mají kulturu, vesničtí křupani,“ zamumlal a mávl rukou.

V parku to šlo do varu. Chlapi dupali do trávy, ženské pištěly, a někdo vytáhl rozvřanou harmoniku. Hlava vyrazil mezi lavice a tancoval s lahváčem nad hlavou, jako by vedl průvod. Děcka se snažily chytit pohledem aspoň záblesk toho, co nesměly vidět, a přitom se hihňaly, že si to budou vyprávět ještě měsíc.

Když film skončil výkřikem, který zněl víc jako hasičská siréna než jako vyvrcholení, chlapi propukli v bouřlivý potlesk. Nikdo nechtěl domů. „Další film! Další film!“ buráceli, jako kdyby stáli na stadionu. Ženský sice dělaly pohoršený ksichty, ale v koutku úst jim cukaly úsměvy. A děti? Ty se už těšily, jak si budou vymýšlet, co všechno na tom plátně ještě viděly.

Ferdinand zavrtěl hlavou, ale už bylo pozdě. Když se pokusil naložit svůj starý přehrávač do dodávky, opilí chlapi se na auto sesypali jak vosy na cukr. Sborově ho převrhli na bok. Prázdné lahve rumu se kutálely po kabině, kolo se točilo ve vzduchu a plech zaskřípal.

Promítač Ferdinand vylezl okénkem, celý zmáčknutý a nasáklý benzínem, a utekl do tmy mezi domy. Nikdo ho už neviděl – jako by ho spolkla noc.

V parku se objevil farář, ruce vztahoval k nebi a křičel, že „Pán přijde, pán to vidí!“ Hlas mu praskal jak stará harmonika. Nikdo ho neposlouchal, jen se mu smáli, že kázání je slabší než italská klasika. Někteří mu dokonce házeli mokré plíny z tombole, co zbyla z pouti, a křičeli: „Požehnej nám Angeliku, otče!“ Farář se snažil mávat křížem, ale voda mu stékala po rukou a vypadalo to, že křtí celou vesnici proti vlastní vůli.

Pak se vyškrábala na stůl stará Jehovistka. Z brašny vytáhla pomačkaný svazek Strážné věže a ječela, že „armagedon právě nastal, že máte poslední šanci se spasit!“ Švihala novinami do vzduchu, jako by to byly andělské křídla. Kolem ní děti pískaly a opakovaly každou druhou větu, jako by se učily básničku do školy. Někteří se smíchem přidali, jiní si dělali kříž, i když pořád měli lahváče v ruce. Jedna ženská se smála tak, že jí vypadla zubní protéza do trávy, a pes ji poslušně odnesl k plotu.

Dav byl vyhecovaný do varu. Lojza, věčně zpocený a rudý, strhl ze sebe košili, zatočil jí nad hlavou jako vlajkou a rozběhl se k paní starostce.

„Ukážu ti nefalšovanou italskou lásku poběhlce!“ zařval, až se stromy zachvěly.

Chytil ji kolem pasu a táhl ji přes park. Starostka ječela a chtěla utéct, jenže se jí sukně zachytila o lavičku a starostka se ocitla v obstarožních růžových kalhotkách. Lidi hulákali a tleskali, jako by to byla scéna z komedie v televizi. Dvakrát oběhla betonovou nádrž s Lojzou v patách. Poté zmizela v noční vesnici za Ferdinandem. Někdo tvrdil, že ji viděl naskočit do traktoru, jinej přísahal, že prostě zmizela jak víla do houští.

A pak přijeli hasiči. Někdo je zavolal, jiný tvrdil, že přijeli sami od sebe, protože už to nešlo ignorovat. Siréna zahoukala, světla blikala a parta chlapů v montérkách a helmičkách se rozestavěla před rozvášněný dav. Postavili se před ně, natáhli hadici a pustili proud vody. Studená sprcha zalila šílící dav, lavice se posunuly, lidi ječeli, ale nikdo neutekl. Smích se mísil s vodní tříští, ženské si mačkaly šaty k tělu, chlapi poskakovali v kalužích a zpívali o to hlasitěji. Jeden z hasičů uklouzl a sám skončil na zadku, proud vody mu vylítl do korun stromů a sprchoval i vrabce, co se tam schovávali.

Erotické šílenství se změnilo v mokrý karneval. Vesnice, promočená od hlavy k patě, křičela: „Angelika! Angelika!“ – a nikdo už nevěděl, jestli volají po filmu, po ženě, nebo po zázraku. Na

lavičkách se válely kelímky, děti sbíraly promočené lístky z tomboly a cpaly si je do kapes, protože věřily, že i ty mokré můžou vyhrát patent na rozum.

Hlava seděl na převrácené dodávce a v ruce jsem držel lahváč. Hasiči stříkali jak pominutí, ale nikdo neutíkal. Smích a řev, jak když se vesnice zblázní. Angelika se roztekla po podlaze jako kaluž. Nikdo už nevěděl, co to vlastně bylo za film. Možná jen sen, co se rozplynul v kalné betonové nádrži.

Říkal si, že tohle je ta pravá kultura. Ne divadlo, ne opera, žádný ples u krále. Ale naše premiéra. Mokrá, hanbatá a veselá. Každý měl roli: farář proroka, Jehovistka kazatelku zkázy, Lojza italskýho milence. A Hlava? Jen kompars, co se smál až do břicha. A v té vodní tříšti na tu chvíli uviděl anděla. Možná Angeliku, možná jen učitelku s řasenkou na tváři. Bylo to jedno. Byl v tom klid. Ten klid, co přijde, když už se neřeší, co je pravda a co film.